

Meld. St. 14 (2023-2024) Nasjonal transportplan 2025-2036

Spørsmål 153:

Bybanen til Åsane: ber om status for prosjektet, antatt kostnad for prosjektet, samfunnsøkonomisk netto nytte og tidligst mulige oppstart.

Svar:

Reguleringsplan for Bybanen til Åsane ble vedtatt i Bergen kommune 31. mai og 27. september 2023. Prosjektet (med unntak av E39 Fløyfjelltunnelen) har vært til ekstern kvalitetssikring i regi av Vestland fylkeskommune. Arbeidet var ferdig i mars i år.

Ekstern kvalitetssikrer anbefaler en styringsramme i tråd med prosjekteiers anslag på 18,2 mrd. kr og en kostnadsramme på 21,4 mrd. kr (priser per 4. kvartal 2023 ekskl. mva.), der kostnader til Bybanen utgjør 12 mrd. kr og sykkelvei 5 mrd. kr. Andre tiltak på fylkesvei, kommunale anlegg og private utgjør 1,2 mrd. kr. Kostnaden for bybanen er økt sammenliknet med tallene som ble lagt til grunn i arbeidet med Nasjonal transportplan 2025-2036. Vi er kjent med at fylkeskommunen har signalisert at de i etterkant av ekstern kvalitetssikring vil vurdere muligheter for kutt slik at behovet for midler ikke skal øke.

Vedtatt reguleringsplan for Bybanen til Åsane omfatter også forlengelsen av E39 Fløyfjelltunnelen, men dette riksveiprojektet har ikke vært en del av kvalitetssikringen i regi av fylkeskommunen. Prosjektet vil bli gjenstand for en egen ekstern kvalitetssikring. Vi viser for øvrig til svar på spørsmål 71 der det er oppgitt kostnadstall for E39 Fløyfjelltunnelen nord og sør.

Bergen kommune fikk utført en samfunnsøkonomisk analyse høsten 2022 i forbindelse med reguleringsplanen. Analysen viste antatt kostnad 17,9 mrd. 2021-kr og netto nytte -13,9 mrd. kr. Det er ikke utført oppdaterte samfunnsøkonomiske analyser i forbindelse med ekstern kvalitetssikring.

Selve bybaneutbyggingen er et fylkeskommunalt prosjekt. Statens vegvesen opplyser at lokalt planlegges det for anleggsgjennomføring i perioden fra 2025-2039 i tre etapper. Første etappe er fra Bergen sentrum til Amalie Skrams vei i Sandviken, der det er lagt til grunn åpning i 2028. Nord for Amalie Skrams vei er prosjektet avhengig av at prosjektet E39 Fløyfjelltunnelen nord er ferdigstilt, slik at Bybanen kan etableres i dagens E39 gjennom Sandviken.

Statens vegvesen har så langt ikke vurdert realisme og risiko som følge av den fremdriften som lokale parter ønsker. Fremdriftsplanen må koordineres med Statens vegvesens prosjekt for forlenging av dagens Fløyfjelltunnel til Eidsvåg og oppgradering av eksisterende Fløyfjelltunnel, og det må gjøres vurderinger av trafikkavvikling og beredskapshensyn i byggeperioden. I Statens vegvesens innspill til Nasjonal transportplan var utgangspunktet at Fløyfjelltunnelen nord i hovedsak må være ferdig bygget før trafikken ledes vekk fra traseen over Bryggen, og byggingen av Bybanen på denne delen av strekningen kan startes opp.

I Nasjonal transportplan 2025-2036 er det lagt til grunn 70 prosent statlig bidrag til Bybanen til Åsane. Oppstart av bybaneutbyggingen forutsetter bl.a. endelig fastsetting av det statlige tilskuddet til prosjektet, som vil skje gjennom forhandlinger mellom staten og lokale myndigheter. Lokale myndigheter har besluttet å gjennomføre en ny utredning av tunnel som alternativ til trasé over Bryggen. Det gir økt usikkerhet rundt gjennomføringen av prosjektet. Det fremgår derfor av Nasjonal transportplan at Samferdselsdepartementet først vil ta stilling til videre arbeid med riksveiutbyggingen og statlig bidrag til Bybanen til Åsane når den lokale tunnelutredningen er ferdig

og behandlet i bystyret i Bergen. Etter hva vi er kjent med legger lokale myndigheter opp til at det skal skje i løpet av 2025.